

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci *žalobkyně: A.Z. , bytem ... , proti žalované: Česká správa sociálního zabezpečení se sídlem v Praze 5, Křížová 25 (dále jen ČSSZ), v řízení o žalobě ze dne 10.11.2017 proti rozhodnutí žalované ze dne 7.11.2017 č.j. ..., o invalidní důchod,*

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalované ze dne 7.11.2017 č.j. ... se z r u š u j e a věc se v r a c í žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaná je p o v i n n a zaplatit žalobkyni na nákladech řízení částku ve výši 186,-Kč nejpozději do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

V této projednávané věci je řízení upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., *soudní řád správní* (dále jen *s.ř.s.*), a pro návrh na přezkoumání rozhodnutí je stanoven termín žaloba, účastníci jsou označováni žalobce/žalobkyně a žalovaný. Dle § 4 odst. 1 písm. a) *s.ř.s.* soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Dle § 31 odst. 2, 3 *s.ř.s.* ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu. Dle § 75 odst. 1 *s.ř.s.* je *pro soud rozhodující skutkový a právní stav*, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci *k datu 7.11.2017*, a je povinen přezkoumat napadený výrok v mezích žalobních bodů uvedených v žalobě (§ 75 odst. 2 věta první *s.ř.s.*).

Zdejšímu soudu bylo dne 13.11.2017 doručeno podání žalobkyně označené číslem jednací 16Ad 79/2017 a nazvané „*Žádost o advokáta č.j. ... ; Námitky proti rozhodnutí ČSSZ č.j. R-5.6.2017-424/... ze dne 5.6.2017 – A.Z.*“. V podání žalobkyně uvedla, že žádá o ustanovení advokáta k sepsání žaloby proti ČSSZ, námitky obdržela dne 9.11.2017 a do dvou měsíců musí podat žalobu. Jelikož žalobkyně své podání zaslala ke sp.zn. 16Ad 79/2017 a dle lustrace v evidenci řízení bylo zjištěno, že již dříve podala žalobu proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 5.6.2017, č.j. R-5.6.2017-424/..., které označila i v novém podání, přičemž o této žalobě bylo soudem rozhodnuto usnesením ze dne 20.10.2017 č.j. 16Ad 79/2017-27, proti němuž žalobkyně podala kasační stížnost, předložil zdejší soud podání žalobkyně Nejvyššímu správnímu soudu (dále jen **NSS**) k řízení o kasační stížnosti.

Následně v podání ze dne 22.11.2017 NSS sdělil, že ve věci invalidního důchodu žalobkyně bylo vydáno nové rozhodnutí ČSSZ ze dne 7.11.2017 č.j. ..., tedy žádost žalobkyně o ustanovení zástupce je novou žádostí pro sepsání žaloby proti rozhodnutí ze dne 7.11.2017, ačkoliv žalobkyně v podání uvedla sp.zn. 16Ad 79/2017.

Žalobkyně byla usnesením zdejšího soudu ze dne 23.11.2017 č.j. 16Ad 95/2017-5 vyzvána k odstranění vad návrhu na ustanovení zástupce, na což žádným způsobem nereagovala, proto zdejší soud usnesením ze dne 8.1.2018 č.j. 16Ad 95/2017-8 návrh žalobkyně na ustanovení zástupce odmítl. Proti uvedenému usnesení podala žalobkyně včasnou kasační stížnost, kterou NSS rozsudkem ze dne 29.3.2018 č.j. 9 As 13/2018-32 zamítl (výrok I.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

V mezidobí usnesením ze dne 11.1.2018 byla žalobkyně vyzvána k odstranění vad podané žaloby ze dne 10.11.2017, jejíž součástí byla i výše uvedená žádost o ustanovení zástupce (advokáta). *Žalobkyně v podání ze dne 22.11.2017 odstranila vady žaloby*, která se tím stala projednatelnou soudem, když mimo jiné popsala stručné své zdravotní potíže, které dle ní trvají poté, co byla sražena autem a zůstaly jí trvalé následky, přesto jí ČSSZ stále nevyplácí invalidní důchod, přitom je invalidní a protože už si neví rady, obrací se na soud. Sdělila, že nemá na pojištění žádné dluhy. Dále uvedla, že podle ní její obvodní lékař MUDr. Ch. do lékařských zpráv neuvedl všechno, na úřadu práce je ne vlastní vinou a nemůže poručit zaměstnavatelům, aby ji vzali do práce, když dle paní na úřadu práce v tom figuruje její špatný zdravotní stav a vysoký věk. Rovněž uvedla, že když jí soud přidělil advokáta (a měla jich dost), ČSSZ ho okamžitě ovlivní a on na jejich příkaz odstoupí a ani jeden neudělal to, co měl. Požadovala a trvala na tom, aby soud nařídil ČSSZ, aby jí konečně začali vyplácet invalidní důchod. K podání připojila kopii napadeného rozhodnutí ze dne 7.11.2017 i posudku o invaliditě ze dne 25.10.2017 vypracovaného lékařem ČSSZ.

Napadeným rozhodnutím ze dne 7.11.2017 č.j. ... žalovaná zamítlá námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí ČSSZ č.j. R-5.6.2017-424/... ze dne 5.6.2017 jímž byla zamítnuta její žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 43 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen **zákon**), ve znění účinném do 31.12.2009, neboť dle posudku o invaliditě ze dne 2.3.2017 byla sice uznána od 5.3.2009 částečně invalidní podle § 44 odst. 1 uvedeného zákona, avšak nezískala potřebnou dobu pojištění. V rozsáhlém odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 7.11.2017 žalovaná mimo jiné uvedla, že žalobkyně žádala o přiznání invalidního důchodu opakovaně již od roku 1992, avšak podmínka vzniku invalidity nebyla dlouho prokázána. Další žádost o invalidní důchod byla žalobkyní podána dne 15.12.2008 s požadovaným datem přiznání důchodu ode dne vzniku nároku a na základě posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen **OSSZ**)

Sokolov ze dne 10.4.2009, dle něhož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu došlo u žalobkyně k poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33%, byla proto uznána částečně invalidní dle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31.12.2009, s datem vzniku 5.3.2009. ČSSZ poté vydala dne 18.5.2009 rozhodnutí č. j. ... , kterým žádost žalobkyně o invalidní důchod zamítla pro nesplnění podmínek § 43 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31.12.2009, protože nesplnila podmínku získání potřebné doby pojištění v rozhodném období, když doba pojištění potřebná pro nárok na plný či částečný invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let činila 5 roků a zjišťovala se z období posledních 10 roků před vznikem plné či částečné invalidity. V případě žalobkyně bylo tedy rozhodné období 10 let před vznikem invalidity stanoveno od 5.3.1999 do 4.3.2009, v němž získala pouze 1 rok pojištění (k rozhodnutí z 18.5.2009 byl přiložen jako jeho nedílná součást osobní list důchodového pojištění (dále jen **OLDP**) z 12.5.2009, z něhož vyplývalo, že získala celkově 13 roků a 207 dnů pojištění.

V následné korespondenci ČSSZ žalobkyni několikrát a opakovaně vysvětlovala základní zákonné podmínky nároku na invalidní důchod a uváděla na pravou míru zjevná nedorozumění, která u žalobkyně přetrvávala. Žalobkyně se následně obrátila se stížností na postup ČSSZ na veřejného ochránce práv, kterému ČSSZ na jeho výzvu z 5.10.2009 poskytla veškerou potřebnou součinnost ve smyslu zákona č. 349/1999 Sb., *o veřejném ochránci práv*, a na základě veškerých podkladů, které měl k dispozici, veřejný ochránce práv neshledal důvod k zásahu ve prospěch žalobkyně a k zahájení šetření podle zákona č. 349/1999 Sb., o čemž informoval ČSSZ svým dopisem z 27.10.2009, ve kterém výslovně uvedl, že žalobkyni věc objasnil.

Žalobkyně následně podala opakovaně žádost u OSSZ Sokolov o přiznání invalidního důchodu dne 29.9.2009, dále 31.10.2013 a 1.2.2017, o těchto žádostech rozhodla ČSSZ vydáním rozhodnutí, jimiž byla podaná žádost zamítnuta jako ve shora uvedeném rozhodnutí ze dne 18.5.2009 z důvodu, že sice byla uznána invalidní od 5.3.2009, avšak nesplnila podmínku získání potřebné doby pojištění v rozhodném období. Proti těmto rozhodnutím žalobkyně podávala námitky, které byly zamítnuty, jelikož neprokázala získání zákonem stanovené potřebné doby pojištění a poté podávala žaloby u Městského soudu v Praze či u Krajského soudu v Plzni a následně proti rozsudkům zdejšího soudu podávala kasační stížnosti, o nichž rozhodoval Nejvyšší správní soud, jak podrobně bylo uvedeno žalovanou v napadeném rozhodnutí ze dne 7.11.2017 (viz strana 2-9 z celkem 14 stran), na něž zdejší soud pro stručnost odkazuje, jelikož jeho obsah je znám všem účastníkům tohoto řízení.

V rámci uvedených řízení byla pečlivě zkoumána i okolnost možného vzniku invalidity žalobkyně již ke dni 7.5.1981, jak také požadovala žalobkyně v jedné z žádostí, a výsledek tohoto zkoumání byl podrobně popsán konkrétně v posudku OSSZ Sokolov ze 4.2.2010, kdy nebyla uznána plně ani částečně invalidní podle § 25 odst. 3 a 4 zákona č. 121/1975 Sb. v době od 7.5.1981 do 30.9.1988, nebyla plně ani částečně invalidní podle § 29 a § 37 zákona č. 100/1988 Sb. ani v době od 1.10.1988 do 31.12.1995 a nebyla plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném, do 31.12.2009, ani částečně invalidní podle § 44 odst. 1 a 2 uvedeného zákona ani v době od 1.1.1996 do 4.3.2009.

Opakovaně bylo žalobkyni vysvětleno nejen v odůvodnění všech předcházejících rozhodnutí ČSSZ, ale i v rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí, v odůvodněních příslušných rozsudků soudů a v neposlední řadě v početných písemných stanoviscích ČSSZ, MPSV i veřejného ochránce práv k opakovaným žádostem žalobkyně o zahájení výplaty invalidního důchodu, že podle § 38 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 zákona o důchodovém

pojištění, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 uvedeného zákona, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo se stal invalidním následkem pracovního úrazu. V případě žalobkyně, která nedosáhla věku 65 let, ani nesplnila podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 zákona o důchodovém pojištění, ani jí nebyl přiznán starobní důchod podle § 31 uvedeného zákona a ani se nestala invalidní následkem pracovního úrazu, je tedy zapotřebí, aby kromě podmínky vzniku invalidity splnila jako druhou podmínku k nároku na invalidní důchod i získání potřebné doby pojištění v rámci příslušné rozhodné doby.

Na základě žádosti žalobkyně ze dne 1.2.2017 o invalidní důchod byl posouzen její zdravotní stav OSSZ Sokolov a v posudku ze dne 2.3.2017 bylo konstatováno, že se u ní jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění, neboť byla od 5.3.2009 do 31.12.2009 částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31.12.2009, a od 1.1.2010 je invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, přičemž se jedná o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) uvedeného zákona, kdy byla míra poklesu pracovní schopnosti stanovena 45% a datum vzniku invalidity bylo potvrzeno k 5.3.2009, doba platnosti posudku stanovena trvale. Jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je v posudku ze dne 2.3.2017 uvedeno zdravotní postižení dle kapitoly VI. (postižení nervové soustavy), položky 4b (epilepsie – forma částečně kompenzovaná) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen **vyhláška**), která pro ně stanoví míru poklesu pracovní schopnosti v rozmezí mezi 25% až 40%. V případě žalobkyně OSSZ Sokolov stanovila míru poklesu pracovní schopnosti na horní hranici daného rozmezí, tj. o 40%, s tím, že vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu ji ve smyslu § 3 odst. 1 uvedené vyhlášky navýšila o 5 procentních bodů, takže celkově činil pokles pracovní schopnosti 45%.

Poté vydala ČSSZ dne 5.6.2017 rozhodnutí, jímž opětovně zamítla žalobkyni její žádost o invalidní důchod, neboť i když podle posudku OSSZ Sokolov ze dne 2.3.2017 byla uznána invalidní v prvním stupni invalidity, nadále platilo, že nezískala potřebnou dobu pojištění pro přiznání invalidního důchodu. Jak bylo opětovně uvedeno v odůvodnění i tohoto napadeného rozhodnutí, nárok na částečný invalidní důchod žalobkyni nevznikl, neboť v posledních 10 letech před vznikem invalidity, tj. od 5.3.1999 do 4.3.2009, nezískala potřebných 5 let pojištění, ale pouze 1 rok pojištění. Podle OLDP připojeného k napadenému rozhodnutí jako jeho nedílná příloha žalobkyně získala celkově 13 roků 209 dnů pojištění, s tím, že po snížení náhradní doby pojištění na 80% doba celková pojištění činí 12 roků a 312 dnů. Oproti OLDP připojenému k předchozímu rozhodnutí z 11.3.2014, byly žalobkyni dodatečně zhodnoceny 2 dny pojištění od 1.4. do 2.4.1993 na základě potvrzení společnosti Leander 1946, s.r.o. ze dne 2.4.1993 - vznik pracovního poměru k této společnosti dne 1.4.1993 a současně jeho zrušení ve zkušební době k následujícímu dni 2.4.1993. Dodatečné zhodnocení těchto dvou dnů pojištění v rámci napadeného rozhodnutí však nemá žádný vliv na splnění podmínky potřebné doby pojištění. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky ze dne 9.6.2017, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 7.11.2017.

Lékař ČSSZ–pracoviště Plzeň v posudku ze dne 25.10.2017 uvedl, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který měl následující vývoj: V době od 7.5.1981 do 30.9.1988 nebyla žalobkyně plně ani částečně invalidní dle § 25 odst. 3 a 4 zákonu č. 121/1975 Sb., neboť byla i přes dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav schopna vykonávat své dosavadní soustavné zaměstnání nebo jiné stejně kvalifikované bez zvlášť ulehčených pracovních podmínek a bez podstatného poklesu na výdělku. V době od 1.10.1988 do 31.12.1995 nebyla plně ani částečně invalidní dle § 29 a § 37 zákonu č. 100/1988 Sb., neboť i přes dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav byla schopna vykonávat dosavadní zaměstnání skladové dělnice nebo jiné stejně kvalifikované zaměstnání, a to bez

zvláště upravených pracovních podmínek. V době od 1.1.1996 do 4.3.2009 nebyla plně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31.12.2009, a nebyla ani částečně invalidní dle § 44 odst. 1 a 2 uvedeného zákona, neboť pokles její schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedosahoval hodnoty ani o 33 % a rovněž se nejednalo o zdravotní postižení umožňující soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek ve smyslu přílohy č. 3 vyhlášky 284/1995 Sb., ani se nejednalo o zdravotní postižení značně ztěžující obecné životní podmínky ve smyslu přílohy č. 4 uvedené vyhlášky. V době od 5.3.2009 do 31.12.2009 byla částečně invalidní dle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31.12.2009, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33 %. V době od 1.1.2010 do 24.10.2017 byla invalidní dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, přičemž šlo o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) uvedeného zákona, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 35%. Od 25.10.2017 však již není invalidní dle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 30 %. Den zániku invalidity byl lékařem ČSSZ stanoven ke dni posouzení zdravotního stavu v rámci námitkového řízení 25.10.2017.

Dle posudku lékaře ČSSZ ze dne 25.10.2017 je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně oboustranná středně těžká nedoslýchavost dle Fowlera vpravo 54,7%, vlevo 59,7%, celkově 60,95%, přičemž se na něm posudkově nevýznamnou měrou podílejí i další onemocnění, konkrétně epilepsie, kompenzovaná forma onemocnění terapií, kdy poslední paroxysmus byl před více než jedním rokem a nejedná se tedy o období déle než jeden měsíc bez záchvatů, nebo několik záchvatů během roku ale ne více jak 12 záchvatů do roka, není uvedena přítomnost lehkého organického postižení mozku různé etiologie, je bez neurologického deficitu či jiné duševní poruchy. Lékař ČSSZ konstatoval, že není zcela jasná úrazová souvislost, a proto podle něj nebylo důvodné stanovení poklesu pracovní schopnosti v rozmezí od 25% do 40%, jak byl stanoven posudkem OSSZ Sokolov. Jako další onemocnění byla uvedena VAS chronická lumbosakrální na podkladě degenerativních změn, bez kořenového dráždění, bez významného neurologického nálezu, poškození nervů matrofie svalů dle kapitoly XIII., oddílu A, položky la) přílohy vyhlášky a to s poklesem pracovní schopnosti o 10%. Lékař ČSSZ se s hodnocením OSSZ Sokolov neztotožnil, neboť na základě odborných nálezů doložených již k jednání u OSSZ Sokolov a na základě recenze ČSSZ ze dne 18.4.2017 dospěl k závěru, že u žalobkyně se jedná o středně těžkou funkční poruchu uvedenou v kapitole VIII. (postižení ucha, bradavkového výběžku, sluchu), položce 6 (oboustranná středně těžká nedoslýchavost) přílohy k vyhlášce č. 35/2009 Sb., která stanoví míru poklesu pracovní schopnosti o 20% a navýšil tuto hodnotu o 10 procentních bodů pro další postižení, kterým je kompenzovaná epilepsie, takže celkem snížil pracovní schopnost žalobkyně o 30%. Lékař ČSSZ uvedl výslovně, že nelze použít položku 5 ve stejné kapitole vzhledem k tomu, že nejsou naplněná posudková kritéria této položky, konkrétně se nejedná o těžkou oboustrannou nedoslýchavost s celkovou ztrátou dle Fowlera v rozmezí od 65 % do 84%. Podle lékaře ČSSZ subjektivní potíže, ačkoliv velmi nepříjemňují žalobkyni život, nejsou důvodem k přiznání invalidity a shrnul, že k datu napadeného rozhodnutí i k datu posouzení v rámci námitkového řízení poklesla žalobkyni z důvodu zjištěného dlouhodobě nepříznivého stavu pracovní schopnost o 30%, čímž zjištěný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav neodpovídá žádnému stupni invalidity.

Dále žalovaná uvedla, že žalobkyně v rámci námitkového řízení nedoložila žádné další doby pojištění nad ty, které již byly zhodnoceny. Získání potřebné doby pojištění je tedy podle § 38 zákona o důchodovém pojištění kromě uznání invalidity druhou základní

podmínkou pro vznik nároku na invalidní důchod, což však žalobkyně nesplnila a navíc již není dle posudku z 25.10.2017 ani invalidní. Ohledně doby, kdy žalobkyně invalidní byla, tedy od 5.3.2009 do 31.12.2009, kdy byla částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31.12.2009, a od 1.1.2010 do 24.10.2017, kdy byla invalidní v prvním stupni invalidity dle § 39 odst. 1 a 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, ČSSZ žalobkyni v odůvodnění rozhodnutí, jakož i mnohokrát minulosti informovala, že nezískala potřebnou dobu pojištění v rozhodných dobách pro nárok na invalidní důchod stanovených zákonem o důchodovém pojištění. Žalobkyně v rozhodném období posledních 10 let před vznikem invalidity, tj. v době od 5.3.1999 do 4.3.2009, získala pouze 1 rok pojištění a v rozhodném období posledních 20 let před vznikem invalidity, tj. v době od 5.3.1989 do 4.3.2009, získala po zhodnocení dvou dnů pojištění od 1.4. do 2.4.1993 pouze 4 roky a 94 dny pojištění, přičemž nezískala potřebnou dobu pojištění v minimálním rozsahu 5 roků ani v kterémkoli desetiletém období dokončeném po vzniku invalidity (tj. po 5.3.2009).

Rovněž žalovaná uvedla k ručně psaným poznámkám žalobkyně na OLDP ze dne 15.5.2015, který připojila k námitkám, že doba od 25.5.1981 do 30.4.1989 je v něm plně zhodnocena jako doba pojištění v celkovém rozsahu 2.898 dnů ($1.682 + 365 + 365 + 366 + 63 + 57 = 2.898$). Dcera žalobkyně L. se narodila dne ... a věku 4 let dosáhla 22.12.1989, avšak v případě žalobkyně se v období od 22.12.1985 do 30.4.1989 kryla náhradní doba pojištění s dobou pojištění, neboť v uvedené době byla žalobkyně rovněž zaměstnána v podniku Drobné zboží Cheb. ČSSZ proto v daném případě postupovala zcela v souladu s § 14 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, které stanoví, že kryjí-li se doby pojištění navzájem, započte se pro stanovení celkové doby pojištění pro vznik nároku na důchod a výši procentní výměry důchodu jen ta doba, jejíž zápočet je pro pojištěnce výhodnější, přičemž totéž platí, kryjí-li se navzájem náhradní doby pojištění nebo doba pojištění a náhradní doba pojištění. Protože v daném případě bylo zhodnocení doby pojištění výhodnější než zhodnocení náhradní doby, která se v souladu s § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění krátí na 80%, bylo toto období zhodnoceno jako doba pojištění a nikoli jako náhradní doba pojištění; po ukončení pracovního poměru u uvedeného zaměstnavatele k 30.4.1989 byla doba zbývající do 4 let věku dítěte od 1.5.1989 do 21.12.1989 zhodnocena jako doba péče o dítě.

Závěrem žalovaná opětovně konstatovala, že nárok na invalidní důchod žalobkyni nevznikl, a to ani do 24.10.2017, neboť i když byla uznána invalidní pro invaliditu prvního stupně v době do 24.10.2017, nebyla splněna podmínka získání potřebné doby pojištění, kterou předepisuje zákon o důchodovém pojištění v § 38 jako nutnou pro vznik nároku na invalidní důchod a ohledně období po dni 25.10.2017 platí, že žalobkyně již není invalidní, proto nebylo jejím námitkám vyhověno.

Z obsahu vyžádaného posudkového spisu OSSZ Sokolov vedeného ohledně žalobkyně a v něm založeného záznamu o jednání a posudku o invaliditě OSSZ ze dne 2.3.2017 soud zjistil, že žalobkyně byla nadále uznána invalidní pro invaliditu prvního stupně od 5.3.2009 (doba platnosti posudku: trvale) s tím, že od 1.1.2010 je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole VI, položce 4b) přílohy vyhlášky, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 40% a ta byla vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvýšena o 5% na celkových 45%. Dále ze založeného záznamu o jednání a posudku o invaliditě v řízení o námitkách vypracovaného ČSSZ pracoviště Plzeň dne 25.10.2017 vyplývá, že žalobkyně nebyla uznána invalidní ani v době od 7.5.1981 do 4.3.2009, od 5.3.2009 do 31.12.2009 byla uznána částečně invalidní, od 1.1.2010 do 24.10.2017 byl uznána invalidní pro invaliditu prvního stupně a den zániku invalidity stanoven 25.10.2017 s tím, že rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého

zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole VIII, položce 6) přílohy vyhlášky, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 30%, která ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nebyla změněna.

Žalovaná v obsáhlém vyjádření k žalobě dne 21.5.2018 citovala příslušná ustanovení zákona o důchodovém pojištění a zdůraznila, že i dle posudku lékaře OSSZ Sokolov ze dne 2.3.2017 je žalobkyně částečně invalidní od 5.3.2009 dle § 44 odst. 1 zákona ve znění platném do 31.12.2009, od 1.1.2010 se jedná o invaliditu prvního stupně, ale žalobkyně sice splnila první podmínku pro přiznání nároku na částečný invalidní důchod, ovšem druhá podmínka, a to potřebná doba pojištění, naplněna nebyla. Z údajů nacházejících se v dávkovém spisu a těch, které žalobkyně uvedla při podání žádosti, vyplývá, že žalobkyně v rozhodném období deseti let před vznikem invalidity, tj. v době od 5. 3. 1999 do 4. 3. 2009, získala pouze 1 rok pojištění. V rozhodném období dvaceti let před vznikem invalidity, tj. v době od 5. 3. 1989 do 4. 3. 2009, získala žalobkyně pouze 4 roky a 94 dnů pojištění a současně bylo zjištěno, že nesplňuje ani podmínku získání 5 roků pojištění v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity. Žalobkyně v žádném z období rozhodných pro přiznání částečného invalidního důchodu (do 31.12.2009) nebo invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně (od 1.1.2010) nezískala potřebnou dobu pojištění, a tak jí nárok na uvedené dávky důchodového pojištění, s ohledem na příslušná kogentní ustanovení zákona o důchodovém pojištění, nevznikl a od 25.10.2017 již není ani invalidní dle posudku lékaře ČSSZ. Žalovaná také uvedla, že posudky vypracované lékařem OSSZ Sokolov i lékařem ČSSZ považuje za objektivní, odkázala na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí a s ohledem na námitky žalobkyně navrhla důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Závěrem bylo uvedeno, že za současného stavu setrvává na svém rozhodnutí ze dne 7.11.2017 a navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné, neboť bylo rozhodnuto v souladu s platnými předpisy.

Ze zaslaného dávkového spisu vedeného žalovanou ohledně žalobkyně vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 7.11.2017 bylo doručeno žalobkyni dne 10.11.2017 a také, že obsah spisu odpovídá všem skutečnostem uvedeným v odůvodnění napadeného rozhodnutí žalované ze dne 7.11.2017 i ve vyjádření ze dne 21.5.2018 k žalobě. Ze založených písemností vyplývá, že všechny prokázané doby pojištění/zaměstnání získané žalobkyní jsou uvedeny v OLDP zpracovaném dne 15.5. a 1.6.2017.

V této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., *o organizaci a provádění sociálního zabezpečení*. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován v soudem prodloužené lhůtě po jednání konaném dne 25.10.2018 za účasti odborného lékaře z oboru psychiatrie, po konzultacích s neurologem dne 17.10.2018 a lékařem ORL dne 22.10.2018; žalobkyně svoji nepřítomnost písemně omluvila. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že *k datu vydání napadeného rozhodnutí (7.11.2017) byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona, šlo o invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona, ale nešlo o invaliditu druhého nebo třetího stupně, protože šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35%, nedosahoval však více než 49%; datum vzniku invalidity komise stanovila 5.3.2009; platnost stanovena trvale*. Dle doložené zdravotní dokumentace a konzultace s neurologem při jednání komise dne 17.10.2018, s ORL lékařem dne 22.10.2018 a s psychiatrem při jednání komise dne 25.10.2018 byl zjištěn dlouhodobě

nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je parciální epilepsie se sporadickou generalizací v.s. traumatické etiologie, relativně kompenzovaná při léčbě, anxiosně depresivní symptomatika reaktivního charakteru nemá zásadní vliv na pokles pracovní schopnosti a dalším onemocněním s vlivem na pokles pracovní schopnosti je percepční porucha sluchu symetrická, ztráty dle Fowlera vpravo 64,7 %, vlevo 59,7%, celková ztráta 60,95 %, opatřená sluchadlem.

Komise uvedla, že je v souladu s posudkovým hodnocením OSSZ Sokolov, jen nenavýšila základní taxaci, ale není v souladu s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že u žalobkyně se jedná o formu částečně kompenzovanou, zpravidla déle než jeden měsíc bez záchvatů, několik záchvatů během roku ale ne více jak 12 záchvatů do roka, přítomnost lehkého organického postižení mozku různé etiologie, bez neurologického deficitu a bez jiné duševní poruchy, některé denní aktivity omezeny. Míra poklesu pracovní schopnosti byla komisí zhodnocena 40% podle kapitoly VI, položky 4b) přílohy vyhlášky, když na horní hranici taxace hodnoceno i s ohledem na postižení sluchu, také přihlíženo k dělnickému povolání. Z doložených lékařských nálezů nelze prokázat u ostatních uvedených onemocnění takové závažné funkční postižení, aby byla splněna podmínka pro použití § 3 odstavce 1 vyhlášky, a není ani důvod pro použití § 4 odstavce 1 citované vyhlášky. Dále komise uvedla, že žalobkyně není schopna práce spojené se zvýšeným rizikem stressů, ve směnném provozu, ve velkém kolektivu, ve vynuceném tempu, je schopna lehké práce; není vhodná práce na noční směny a s nároky na sluch. Závěrem PK MPSV setrvala na datu vzniku invalidity v roce 2009 a dále uvedla, že v předcházejícím období byla žalobkyně opakovaně posuzována na OSSZ i při jednání u PK MPSV a stav v té době neodpovídal žádnému stupni invalidity. *(Stejnopis posudku byl doručen žalobkyni i žalované.)*

Podle § 43 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění platném do 31.12.2009 (dále jen **zákon**) má pojištěnec nárok na částečný invalidní důchod, jestliže se stal částečně invalidním

- a) a získal potřebnou dobu pojištění, nebo
- b) následkem pracovního úrazu.

Dle § 44 odst. 1 věta první zákona je pojištěnec částečně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33 %.

S účinností od 1.1.2010 je stanoveno v § 39 zákona následující:

(1) *Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*

(2) *Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*

- a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
- b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
- c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*

(3) *Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*

V § 38 zákona je stanoveno, že pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se

- a) *invalidním a získal potřebnou dobu pojištění*, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
- b) invalidním následkem pracovního úrazu.

Podle § 40 odst. 1 písm. f), odst. 2 zákona potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků. **Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity**, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z **posledních deseti roků před vznikem invalidity**. Od 1.1.2010 platí: **U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků**. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.

Podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění.

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přiznání invalidity z důvodů v ní uvedených. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 25.10.2018 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované ČSSZ se u žalobkyně jednalo nadále o invaliditu prvního stupně s datem vzniku 5.3.2009, proto je **žaloba podaná důvodně**, a soud tedy **napadené rozhodnutí žalované ze dne 7.11.2017 zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení** (výrok I. rozsudku) **pro vady řízení** (§ 78 odst. 1 věta první, odst. 4 s.ř.s.) **spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně v řízení o námitkách**, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobkyně od 5.3.2009 a tedy i k 7.11.2017 odpovídal prvnímu stupni invalidity, když míra poklesu její pracovní schopnosti činila 40% nikoli pouze 30%, jak stanovil lékař ČSSZ.

Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobkyně je nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně od 5.3.2009 (do 31.12.2009 se jednalo o částečnou invaliditu), o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – trvání invalidity od uvedeného data, čímž bude realizovat rozsudek Krajského soudu v Plzni č.j. 16Ad 95/2017-85 ze dne 14.12.2018. V této věci však bude výrok nově vydaného rozhodnutí zcela stejný jako v případě zrušeného rozhodnutí ze dne 7.11.2017, pokud žalobkyně neprokáže, že získala zákonem stanovenou potřebnou dobu pojištění v rozhodném období (viz shora), pouze v odůvodnění rozhodnutí bude změna v tom smyslu, že žalobkyně je nadále invalidní od 5.3.2009 a tudíž k zániku její invalidity nedošlo ke dni 25.10.2017 – což je jediný rozdíl. Soud opakovaně žalobkyni zdůrazňuje, že v zákoně o důchodovém pojištění a jeho prováděcích předpisech jsou konstruovány podmínky, které musí pojištěnec splnit, aby mu mohla být přiznána výplata invalidní důchod, velmi striktně a pokud je nesplní, nenáleží mu výplata tohoto důchodu.

Žalobkyně od 5.3.2009 do současné doby splňuje pouze jednu ze dvou zákonných podmínek pro přiznání invalidního důchodu, tj. uznanou invaliditu, ale druhou podmínku, tj. získání potřebné doby pojištění v rozhodném období, stále nesplňuje. Její přesvědčení o tom,

že jí musí ČSSZ vyplácet invalidní důchod, když je invalidní a nemá na pojištění žádné dluhy a na úřadu práce je ne vlastní vinou a nemůže poručit zaměstnavatelům, aby ji vzali do práce, když dle paní na úřadu práce v tom figuruje její špatný zdravotní stav a vysoký věk, však není zákonným důvodem pro přiznání invalidního důchodu, když nesplňuje vyžadovanou podmínku potřebné doby pojištění. ČSSZ je povinna přiznat a vyplácet invalidní důchod pouze těm pojištěncům, kteří splní současně obě zákonné podmínky shora uvedené, a ty žalobkyně stále nesplňuje, ač kromě jiných i zdejším soudem v jeho rozhodnutích byla opakovaně poučována o tom, že musí být splněny obě zákonné podmínky a přesto z její strany není zjištělná žádná snaha o získání další doby pojištění zaměstnáním. Vzhledem k tomu, že je až do současné doby od 1.5.1995, kdy jí bylo téměř 33 let, v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, je nepochybné, že se její zvýšil o více jak 23 let, a tudíž této věkové skupině se shání zaměstnání těžko, když navíc nemá ani žádnou kvalifikaci.

Nad rámec soud podotýká, že od roku 2009 do současné doby měla žalobkyně dostatek času k získání další doby pojištění, pokud by měla opravdu zájem pracovat a získat tak další dobu pojištění. I když její zdravotní stav byl sice dlouhodobě nepříznivý, došlo u ní k poklesu pracovní schopnosti, ale pouze ve shora uvedené výši odpovídající nejnižšímu stupni invalidity. Posudkovými lékaři či komisí byla žalobkyně i při uznání invalidity shledána schopnou v omezené míře výkonu zdravotně vhodného zaměstnání, tudíž pokud by měla opravdu zájem, nějaké zaměstnání mohla vykonávat, byť ve zkráceném úvazku, ale získala by další dobu pojištění. Pro ni je zřejmě snadnější naříkat, jak je na tom zdravotně špatně, nechodit pravidelně do zaměstnání, pomalu ztrácet pracovní návyky a svalovat na ostatní, že nemá, co chce, aniž by pro zlepšení své situace vyvinula potřebnou aktivitu. Žalobkyně by si také měla uvědomit, že její tvrzení o tom, že nemá na pojištění žádné dluhy, se týká toliko zdravotního pojištění, které za ni je hrazeno státem. Jelikož je v evidenci úřadu práce, tak je důchodové (sociální) pojištění také hrazeno státem, ale pouze po omezenou dobu – po dobu, po kterou osobám náleží podpora v nezaměstnanosti nebo při rekvalifikaci a dále maximálně po dobu 3 let po dosažení věku 55 let (do 55 let pouze 1 rok), po kterou jim nenáleží podpora v nezaměstnanosti nebo při rekvalifikaci (viz § 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění). Je sice možnost doplatit si chybějící dobou pojištění pro získání výplaty invalidního důchodu formou tzv. dobrovolného důchodového pojištění, které činilo v roce 2018 za jeden měsíc 2.099,-Kč, ale protože žalobkyni chybí k získání potřebné doby pojištění celkem 27 měsíců, aby k datu 4.3.2019 získala potřebnou dobu pojištění, jednalo by se o částku téměř 57.000,-Kč. Pokud by žalobkyně tuto částku uhradila do uvedeného data, aby tím získala potřebnou dobu pojištění, měla by nárok i na výplatu invalidního důchodu. Soud toliko připomíná, že doba deseti roků dokončené po vzniku invalidity (5.3.2009) uplyne dne 4.3.2019, což je zanedlouho a pokud žalobkyně do té doby nezíská potřebnou dobu pojištění například doplacením zmíněného dobrovolného pojištění (potřebné informace lze získat na příslušné OSSZ Sokolov), pak nebude možnost využití ustanovení shora citovaného § 40 odst. 2 zákona (výplata důchodu by pak náležela od získání potřebné doby pojištění). Záleží tedy pouze na žalobkyni, jaký zvolí postup. Navíc je vysoká pravděpodobnost, že žalobkyně nezíská ani nárok na výplatu starobního důchodu po dosažení důchodového věku, jelikož dle platné právní úpravy (§ 29 zákona) pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně 35 let a dosáhl důchodového věku po roce 2018, což se týká i žalobkyně.

O náhradě nákladů řízení (*výrok II. rozsudku*) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšná žalobkyně požadovala náhradu nákladů řízení a soud jí přiznal jejich náhradu v celkové částce 186,-Kč spočívající v částkách uhrazených žalobkyní za zaslání písemností

soudu v této věci prostřednictvím České pošty, tj. částky zjistitelné z připojených obálek, dne 10.11.2017 – 41,-Kč, dne 30.11.2017 – 49,-Kč a dne 22.1.2018 – 49,-Kč) a za kopírování listin (napadené rozhodnutí) v Městské knihovně Chodov, Infocentrum, ve výši 47,-Kč dle dokladu o zaplacení. Uvedenou částku je povinna žalovaná uhradit k rukám žalobkyně ve lhůtě, kterou soud považuje za přiměřenou.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.). Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a nepřípustnost kasační stížnosti je uvedena v § 104 s.ř.s.

V Plzni dne 14. prosince 2018

JUDr. Alena Hocká v.r.
samosoudkyně